

Declaratia de presa
a presedintelui Romaniei, Traian Basescu,
la finalul intalnirilor cu grupurile parlamentare din coalitia de guvernare
(Palatul Parlamentului, 25 mai 2010)

Va multumesc pentru atentia pe care o dati unor intalniri cu grupurile parlamentare. Astazi am avut o serie de intalniri cu toate grupurile parlamentare care sustin guvernul. In afara de aceasta, am avut si o intalnire cu comunitatea oamenilor de afaceri italieni. Tema in toate cele patru intalniri cu grupurile parlamentare a fost legata de scrisoarea catre Fondul Monetar International si catre Uniunea Europeana si, de asemenea, s-au discutat foarte multe variante, solutii propuse de grupurile parlamentare. As vrea in primul rand sa intelegeti de ce am considerat ca este bine sa dau curs invitatiei parlamentarilor care sustin guvernul de a avea o discutie cu domniile lor si sa le dau niste explicatii, lucru pe care l-as fi facut si cu grupurile parlamentare ale partidelor de opozitie daca ar fi existat un astfel de interes. Am considerat ca este o chestiune de responsabilitate, o responsabilitate a sefului statului in raport cu situatia in care se afla tara. Am plecat de la premisa care a dominat si abordarile pe care le-am avut in perioada cat Fondul Monetar International, Uniunea Europeana si Banca Mondiala au facut evaluarea finantelor tarii pentru acordarea transelor urmatoare si premisa de la care am plecat a fost concluzia discutiilor pe care le-am avut cu Guvernul si cu Banca Nationala inainte de a ne stabili o pozitie unitara legata de ceea ce este de facut in continuare. Vreau sa intelegeti foarte bine si dumneavoastra – daca veti reusi sa transmiteti corect mesajul si romanii, ca nu mi face deloc placere sa anunt masurile care trebuie luate sau ca nu mi-a facut deloc placere pe data de 6 mai sa anunt solutiile de restructurare bugetara care implica reducerea salariilor si a pensiilor. Dar asa cum va spuneam este o chestiune de responsabilitate. Nu de multe ori ai situatii in care trebuie sa ai atitudini, pozitii impotriva cetatenilor tai – cel putin aparent impotriva lor. Eu sunt intr-o astfel de situatie din cauza crizei economice si am considerat ca este obligatia mea sa am o pozitie responsabila. In acest sens, astazi am informat grupurile parlamentare care este situatia reala in care ne aflam, dincolo de efortul formidabil pe care il fac unele mijloace mass-media de a dezinforma si de a trata criza ca o chestiune de incompetenta a cuiva.

Criza este o realitate la nivel european. Nu este numai in Romania. Este in toate statele membre ale Uniunii si numele mai nou, pe care eu imi permit sa-l dau acestei crize, este criza datoriilor suverane a statelor. Este o criza pe care nimeni nu a evaluat-o anul trecut, dar o criza care apasa tot mai tare toate statele Uniunii Europene, inclusiv Romania. Romania are sansa, repet, sansa, de a avea o datorie publica mult mai mica decat alte state membre ale Uniunii Europene. Si atunci am considerat ca avem obligatia sa actionam acum, si nu mai tarziu, pentru a ne reduce dependenta de imprumuturi externe. Am sa incerc sa va explic mai bine - nu stiu daca dumneavoastra aveti la dispozitie toata noaptea, eu o am - situatia in care suntem. Ea este o situatie dificila, dar nu mai dificila decat a altor state. As spune ca daca luam masurile pe care trebuie sa le luam, avem sanse sa valorificam in favoarea noastra momentul cand cresterea economica va fi posibila. Plec de la a va reaminti, si cu ocazia asta, dau o replica si domnului Strauss-Kahn, plec de la a va reaminti mandatul cu care a venit Fondul Monetar International si Uniunea Europeana si Banca Mondiala la Bucuresti. Dar vorbesc in primul rand de mandatul Fondului, mandatul cu care delegatia Fondului a venit a fost urmatorul - si el este scris pe document inaintat autoritatilor romane. Daca domnul Strauss-Kahn are dubii ii voi transmite personal documentul cu care a venit Fondul si el spunea asa: cresterea TVA de la 19% la 24%, cresterea cotei unice de la 16% la 20% si reducerea salariilor in sectorul bugetar cu 20%. De ce am respins aceasta varianta? Pentru ca era varianta care nu trata problema, adica repartitia cheltuielilor bugetului de stat al

Romaniei. In plus, dupa toate analizele cresterea TVA de la 19% la 24% ar fi generat o inflatie care in mod cert s-ar fi scris cu doua cifre, minim 10% ar fi fost inflatia anul acesta fata de obiectivul existent in jur de 4-4,5. De asemenea, ar fi fost un transfer de cheltuieli suplimentare pe zona economica - si aici nu fac deosebire stat si firme private, dar pe zona economica, zona care in linii mari a parcurs un proces de restructurare in anul 2009. Sigur, cu celebrele exceptii din sectorul de stat, regii subventionate. Dar, in general, sectorul economic, fie ca a fost in zona serviciilor sau in zona de productie, a suferit o puternica restructurare in anul 2009, ceea ce nu s-a intamplat cu sectorul de stat si cu cheltuielile statului. Din aceste motive, in urma discutiilor pe care le-am avut cu Guvernul si cu Banca Nationala, noi toti am stabilit sa respingem varianta propusa de Fond. Aceasta varianta avea si dezavantajul ca mentinea cancerul din bugetul de stat al Romaniei.

Si acum vreau sa stiti in cifre ce inseamna acest cancer. Salariile reprezinta 27% din bugetul de stat. Cheltuielile sociale plus pensiile reprezinta 36% din bugetul de stat. Va rog sa adunati 27 plus 36, inseamna 63% din bugetul de stat salarii in sectorul bugetar plus cheltuielile sociale. 63%. Mai punem o cheltuiala fixa, care inseamna 1% din PIB, deci 3% din bugetul de stat contributia noastra la bugetul UE, deci in total 66% din bugetul de stat este cu cheltuieli salariale plus cheltuieli sociale plus taxa de 3% sau contributia, cotizatia de 3% la bugetul Uniunii Europene. Diferenta este destinata cheltuielilor materiale din spitale, din scoli, cheltuielilor cu armata, cu Ministerul de Interne si cu alte institutii ale statului care trebuie sa functioneze. Sigur, cheltuielile din aceste sectoare nu se pot incadra in doar 34% din buget, cat le ramane la dispozitie, si atunci aceste cheltuieli se duc in deficit.

Fara niciun fel de masuri de rationalizare a cheltuielilor cu aparatul bugetar si a cheltuielilor sociale, in care includ si pensiile, deficitul bugetului de stat in acest an ar fi minim 9,1% din PIB. 9,1%, pentru acuratete sau usurinta sa spunem 9, va invit la o inmultire la ora aceasta tarzie. Inmultiti 9 cu 1,3 miliarde, cat inseamna un procent din PIB. Inseamna ca statul roman trebuia sa imprumute 11,7 miliarde euro pentru a-si acoperi cheltuielile de functionare.

Decizia a fost sa incepem restructurarea propriilor noastre cheltuieli, cu zonele in care avem exagerari si nu le discut de unde provin si de cand provin. Cheltuielile sociale, inclusiv pensiile, si cheltuielile cu salariatii de la bugetul de stat. Reducere 25% la cheltuielile cu salariatii bugetari si reducere de 15% pe cheltuielile sociale inclusiv pensiile. Acest lucru ne permite un deficit de 6,8%, in loc de 9,1%, ceea ce inseamna aproape 8 miliarde de euro deficit. Nu stiu daca e foarte corecta cifra. Nu vreau sa va dau loc la speculatii, deci 8,8 miliarde deficit, prin reducerea in cele doua capitole mari: cheltuieli sociale si salarii in sectorul bugetar. Si acest deficit implica imprumuturi de pe piata libera in afara de banii pe care ii primim de la Uniunea Europeana si FMI in acest an. Primim cam jumatate din bani, restul, circa 4 miliarde, trebuie sa ii imprumutam de pe piata libera. Oricum este mult. V-as ruga sa va uitati ce s-a intamplat cu Spania, care a iesit pe piata libera cu o emisiune de bonduri, nu a reusit sa adune niciun euro, deci suntem in fata unei crize a datoriilor suverane in interiorul UE.

Daca exista o opozitie insuportabila, o presiune sociala insuportabila, sigur ca nimeni nu poate deveni dusmanul propriului lui popor. Si nu avem decat sa nu realizam cele ce ne-am angajat, reduceri de cheltuieli bugetare, si sa incercam sa ne finantam de pe piata libera. Convingerea mea este ca nu vom reusi sa o facem datorita realitatilor pietelor financiare din Uniunea Europeana. Iar lipsa unui acord cu Fondul, daca nu adoptam masurile la care ne-am angajat, nu poate fi decat o condamnare la nefinantarea Romaniei in actuala situatie.

De aceea, optiunea mea plecand de la responsabilitatea pe care o am de a face uneori lucruri pe care nu as dori sa le fac, dar ele trebuie facute este sa insist ca scrisoarea catre Fond sa plece in exact termenii in care a fost negociata, avand convingerea ca decat marirea de taxe este mult mai buna aceasta solutie, in care facem controlat reducerile de venituri, fie ca discutam de salarii, fie ca discutam de pensii sau ajutoare sociale. Le facem controlat avand certitudinea finantarii a ceea ce am stabilit ca putem plati. Sigur ca situatia in care am ajuns nu este nici extrem de dificila si fara iesire, avem acest tip de iesire din ea, si nu este nici rezultatul unei guvernari de 4 luni. Stiu ca se fac eforturi formidabile de decedibilizare, uitandu-se ca la momentul la care Guvernul trebuia sa ia decizii pentru reducerea cheltuielilor bugetare au fost partide care au hotarat sa nu avem guvern. La momentul la care li s-a propus un tehnocrat au considerat ca nu e in interesul alegerilor prezidentiale sa voteze si sa dea tarii un guvern.

Astea sunt lucruri trecute. Eu discut realitatea acestui moment. In ceea ce priveste evolutiile viitoare, daca nu am lua masuri de restructurare a cheltuielilor bugetului de stat, la terminarea actualului acord cu Fondul, daca nu-l intrerupem acum, si daca mergeam strict pe cresterea fiscalitatii, a TVA si a cotei unice, in martie anul viitor ar fi trebuit sa angajam un nou imprumut. Dupa evaluarile facute de specialisti, noul imprumut pe doi ani ar fi trebuit sa fie de circa 27, 28, 30 de miliarde de euro, pentru a sustine in continuare deficitul bugetului de stat, cu destinatie consum.

Obiectivul meu este si obiectivul nostru ar trebui sa fie ca Romania sa nu mai fie dependenta la consum de imprumuturi si, eventual, daca mai facem imprumuturi sa le facem pentru investitii, si nu pentru consum. Va pot spune ca angajarea unui nou imprumut fara restructurarea cheltuielilor bugetare la capatul urmatorilor doi ani, deci 2011 - 2013, ar face ca Romania sa ajunga la 67% datorie publica, 67% din PIB datorie publica. Ar fi extrem de greu de justificat neluarea masurilor acum si amanarea lor pentru 2013, cu un nivel de indatorare mult mai mare si cu bani angajati pentru a-i consuma, si nu pentru a-i investi.

De aceea revin si spun ca am apreciat ca, indiferent care este costul politic sau costul de imagine, am obligatia sa le prezint romanilor situatia si sa sustin solutiile corecte. Puteti da putin timpul inapoi. Multi dintre dvs, multi dintre cei care nu sunt aici, dar sunt zilnic la televizoare, intreaba de ce nu construim autostrazi. Si o sa va spun simplu. Pentru ca toti banii pe care ii produce economia romaneasca se afla in bugetul de stat, precum si banii pe care ii imprumutam, in ultimii 10 ani, se utilizeaza pentru acoperirea consumului, si nu pentru investitii. Se lasa cate o bruma pentru investitii, iar restul se duc toti in consum, generat de decizii electorale. Nu vreau sa acuz, dar multe ajutoare sociale nejustificate, multe cresteri de salarii, dublarii de pensii au fost facute pentru voturi, si nu pentru binele tarii. Iar cel mai mare derapaj s-a inregistrat in perioada 2007 - 2008. Puteti lua actele normative sa constatatii acest lucru.

V-as aduce aminte ca si la adoptarea in Parlament a Legii pensiilor, in primul rand atunci, am spus ca nu are acoperire noua lege si v-as aduce aminte ca in timpul campaniei electorale am spus ca fondul de pensii este in colaps. As mai aduce aminte amatorilor de minciuna ca tot timpul in campanie am vorbit de nevoia de restructurare a cheltuielilor bugetare si a aparatului de stat. Astazi unii incearca sa-mi aduca aminte de promisiuni electorale. Nu am promis, am vorbit despre modernizarea statului, modernizarea institutiilor si restructurarea aparatului bugetar si a cheltuielilor bugetare. Asta am spus, cred ca a venit timpul sa o facem, pentru ca altfel intram intr-un proces de „grecizare” a tarii. In plus, a continua sa consumam mai mult decat producem inseamna sa sacrificam investitiile. Degeaba avem bani de la

Uniunea Europeana daca noi nu suntem capabili ca din ceea ce produce bugetul de stat sa punem componenta autohtona pentru a utiliza fondurile.

Sunt foarte multe lucruri care ar mai putea fi spuse, dar as vrea sa va spun ca acesta a fost, pe fond, discursul pe care l-am avut la intalnirea cu grupurile parlamentare. La fiecare grup mi-am asumat responsabilitatea de a fi partenerul lor, ca, de altfel, si al Guvernului, daca aplica acest program, care poate evita intrarea in mari dificultati financiare a Romaniei si poate genera perspectiva de crestere economica.

Am constatat in discutiile cu grupul un mare deficit de comunicare dintre Guvern si grupurile parlamentare si cred ca ministrii trebuie sa dea o atentie mult mai mare dialogului si informarii, cel putin a grupurilor parlamentare care sustin Guvernul, desi bine ar fi sa informeze inclusiv grupurile parlamentare din opozitie, daca acestea vor avea o predispozitie spre dialog. Dar este esential ca grupurile parlamentare sa fie continuu informate de Guvern cu privire la ce masuri isi propun sa adopte si care este motivul pentru care masurile dure sunt adoptate de Guvern.

In procesul de restructurare pe care Guvernul il va demara in perioada urmatoare, sper sa nu fie aplicate standarde duble, adica ministrii influenti raman baieti buni si nu fac restructurari, ministrii cu mai putina influenta fac restructurari de personal, de costuri s.a.m.d. Toti ministrii trebuie sa faca acest lucru. Acelasi lucru trebuie sa-l faca si primarii. Acelasi lucru trebuie facut si in sanatate. Acelasi lucru trebuie facut si in educatie. Acelasi lucru trebuie facut si in armata, si in serviciile de informatii, si in Ministerul de Interne. Ministerele trebuie sa inteleaga ca procesul de descentralizare este unul necesar.

Ministerele trebuie sa inteleaga ca procesul de descentralizare este unul necesar. De asemenea, daca se cer populatiei sacrificii, prin reducerea salariilor si prin reduceri de asistenta sociala si pensii, una din conditiile esentiale este ca austeritatea si transparenta sa se manifeste si la nivelul institutiilor publice. Nu fac niciun secret din a va spune ca la intalnirea cu grupul PDL am cerut ministerelor ca, in cel mai scurt timp, sa afiseze pe site-uri veniturile salariatilor din ministere, din agentii, din regii. Daca n-o vor face, isi asuma responsabilitatea din a fi in disputa publica cu mine. Este timpul sa terminam si cu demagogia sindicala a salariilor, dar si cu faptul ca demnitarii sunt partasi ei insisi, vorbesc de salarii, si nu de venituri, la nivelul institutiilor publice. Realitatea veniturilor este cu totul alta decat cea a salariilor. De asemenea, am cerut grupului principalului partid, dar si premierului si ministrilor care au fost la discutiile cu PDL, o selectare corecta a personalului in procesul de restructurare a institutiilor publice, o selectare bazata pe competenta, si nu pe clientela politica. Din acest punct de vedere, va pot spune ca am cerut si sindicatelor ca, impreuna cu administratia, sa elaboreze criteriile de evaluare a personalului din ministere. Sigur, eu nu am ce sa pierd si nu am de ce sa nu le spun si domnilor lideri sindicali ca sunt caraghiosi atunci cand vorbesc de coruptia politicianilor. N-as vrea sa-l intreb pe domnul Marica, spre exemplu, ce stie de coruptia din vami sau pe seful Politiei de Frontiera ce stie despre coruptia din frontiere, pe unde trec tirurile cu tigari. In opinia liderilor sindicali, functionarii sunt niste ingerasi, dar sa stiti ca nu ministrii fac proiectele, nu ministrii tin proiectele la aprobare pana ori isi iau spaga, ori resping proiectul, ci functionarii pe care domnii lideri sindicali ii reprezinta. Nu ministrii sunt de ani si ani responsabili de gestionarea fondurilor; ministrii au venit acum cateva luni, vor pleca - cine stie? - peste cateva luni, peste un an, peste doi, peste trei. Dar cei care vamuiesc proiectele sunt functionarii. Or aici trebuie facuta curatenie radicala. Sunt lucruri pe care le-am spus si la grupurile parlamentare, le-am mai spus public si cu alta ocazie, le spun si acum. Nu avem varianta decat sa privim acest moment al adevarului

cu responsabilitati din partea fiecaruia. Am vazut si abordarea de genul "dar nu e treaba noastra sa descoperim coruptia" - spun unii domni lideri sindicali. Pai, nu spune nimeni ca e treaba lor sa descopere coruptia, dar nici statul nu poate plati cate un politist sau un procuror pentru fiecare functionar. Si ei au responsabilitate pentru cei pe care ii apara fara rezerve, chipurile. Daca statul este responsabil pentru orice, ar trebui sa traduc, dupa unii domni lideri sindicali, ca in spatele fiecarui functionar contractual sau functionar public trebuie sa fie un politist sau un procuror. Nu avem atatia bani incat sa alocam un procuror fiecarui functionar. Si ei au responsabilitate in a contribui, alaturi de ministri, alaturi de politicieni, la curatarea sistemului public de coruptie, la curatarea sistemului public de cei care nu aproba proiecte europene sau nu dau viza decat daca isi vad si propriul venit. La grupurile parlamentare am aflat ca domnii de la unitatile astea de management al proiectelor sunt situatii in care cer 10, chiar 20% din valoarea proiectului ca sa dea aviz. Sper ca informatiile pe care mi le-au dat parlamentarii sunt corecte. Ori toti, ca-s politicieni, ca-s reprezentanti sindicali, trebuie sa intelegem ca nu mai merge cu minciuna.

Un subiect pe care l-am mai discutat la toate grupurile a fost cel legat de evaziunea fiscala. In mod categoric, trebuie intarite consistent masurile de combatere a evaziunii fiscale. In acelasi timp, trebuie sa fac o apreciere, recunosc, personala: pare ca evaziunea fiscala a devenit panaceu universal. Am vazut si aprecieri de la oameni care se pretind a fi mari manageri in lumea asta larga, care fac afirmatii ca 40% din PIB sau 40 de miliarde reprezinta evaziunea fiscala. Sigur ca exista evaziune fiscala si, din analizele facute, se stiu si domeniile principale in care evaziunea se face. Sa speram ca Guvernul va reusi sa ia masurile necesare pentru a o combate. Dar cei care avanseaza astfel de proportii ale evaziunii sunt cel putin mincinosi sau rau intentionati. Ei pleaca de la PIB care ar fi 100%. Uita ca 20% din PIB il reprezinta doar economia naturala, gospodariile taranesti, care niciodata n-au fost impozitate si nu vor fi impozitate, ca n-o sa mearga statul sa puna impozit pe fiecare gaina, pe fiecare capra, pe fiecare vaca, pe fiecare porc, pe care un om il are in gospodaria lui de subzistenta. Si nicaieri in Uniunea Europeana economia aceasta naturala nu este impozitata. Deci 20%, dintr-o data, reprezinta zona din economie care nu se taxeaza. Nu numai in Romania, nicaieri. Dar zonele de mare evaziune sunt agricultura, o alta zona de mare evaziune este alcoolul, alta zona de contrabanda si evaziune este cea legata de tigari.

Sigur, legumele care se aduc din import si care au o adevarata retea de introducere in tara, nu as lasa nementionate florile, chiar comertul intracomunitar. De prea multe ori primim din cate o tara a Uniunii Europene carne de vita, de porc, de pasare care vine etichetata ca fiind produsa intr-o tara a Uniunii Europene si se poate constata ca e tocmai de prin Argentina sau Brazilia. De prea multe ori primim din interiorul Uniunii Europene ananas si banane si n-am constatat ca in vreo tara din Europa de Nord sa se planteze ananas si banane.

Va trebui sa clarificam si lucrurile acestea si, pana una-alta, statul roman sa ia masurile proprii de punere in regula a comertului intracomunitar care il afecteaza. Cred ca in aceste zone va trebui sa ne fixam cu evaziunea fiscala. Sigur, sunt si la firme, desi firmele sunt ultracontrolate. Toti se plang de faptul ca vine si garda, vine si politie, vine si ANAF, vin toate institutiile la control. Deci, aici macar ce nu se plateste e cam ce nu poate plati, de regula, dar zonele pe care vi le-am prezentat mai inainte sunt in responsabilitatea ministrului Finantelor si a ministrului de Interne, sa diminueze accesul marfurilor care sunt obiect al evaziunii fiscale sau sa diminueze evaziunea fiscala. Nu spune nimeni ca nu trebuie sa primim ananas, si fructe, si rosii si orice ne trebuie pe piata din orice tara comunitara, sau flori, dar trebuie sa punem capat si evaziunii fiscale. Si Romania isi va lua propriile masuri. Pentru ca am inteles de la dumneavoastra ca nu aveti disponibila toata noaptea, ci aveti un

timp limitat, aman pentru alta data intrarea in alte detalii.

Astept si eu ca Guvernul, dupa adoptarea scrisorii catre Fond, sa adopte si un minimal program de stimulare a economiei. Vreau sa intelegeti si de ce spun minimal, pentru ca Romania nu dispune de fonduri cu care sa faca investitii si sa stimuleze reluarea cresterii economice. Bruma de fonduri pe care le avem in buget trebuie concentrata pe anumite obiective si stimulata in principal finantarea unor obiective de mai mici dimensiuni. Daca s-ar lua toti banii si s-ar duce la programul Bechtel, probabil ca am construi 3 km de autostrada. Parerea mea este ca banii de care dispune bugetul de stat pentru investitii trebuie pusi langa banii europeni pentru a stimula dezvoltarea de IMM-uri sau aparitia de noi IMM-uri. Toate solutiile insa sper sa fie prezentate de Guvern, probabil nu maine, cand se adopta scrisoarea, probabil joi, pentru a fi congruente si cu legislatia pe care Guvernul va urma sa-si asume raspunderea.

As trage o concluzie, solutia pe care Guvernul, eu, Banca Nationala o propunem Romaniei - as vrea sa fac precizarea ca Banca Nationala nu are responsabilitati, dar am avut consultari cu Banca Nationala asupra solutiilor - deci, solutia pe care romanii o au in fata este o solutie dura, extrem de dura, dar necesara. Amanarea acestor solutii de restructurare a cheltuielilor bugetare nu face decat sa mareasca factura cu fiecare luna cu care amanam aceste masuri. Daca am amana pentru la anul masurile de restructurare a cheltuielilor bugetului de stat - si spun din nou, a cheltuielilor cu salariatii platiti din bugetul de stat si a cheltuielilor sociale plus pensii, la anul ajustarile ar trebui sa fie mai dure decat anul acesta. Este, o spun inca o data, un lucru pe care nu-mi place sa-l fac, dar din pacate un lucru pe care trebuie sa-l fac. Eu va multumesc. Va doresc o seara placuta!